

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ Α' (16^{ον})

Ἀθήναι, Σάββατον, 4 Μαΐου 1919

ΑΡΙΘ. 21 (630)

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΥΣ ΛΑΟΥΣ

Ὅσοι πιστεύανε πῶς ὁ Σεβασμιώτατος τοῦ Βόλου περνάει τις ἡμέρες του σὲ συντριβὴ καὶ μετάνοια, γελασθηκαν μετὰ τὸ χερότερο τρόπο. Δυὸ τόσο ἥρωικοὶ ἄνθρωποι, ὅπως ἡ περιφημὴ δι-
κη τοῦ Ἀναπλιῶ καὶ τὸ Ἀνάθεμα, εἴτανε ἀρ-
κετὰ νὰ χαρίσουνε σ' ἓνα ἄνθρωπο τὴ γαλήνη
τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς. Μέσα στοὺς τέσσερες τοί-
χους ἑνὸς μοναστηρίου ἐρημικοῦ ὁ Σεβασμιώ-
τατος μποροῦσε νὰ κάνη τὴν ἀπαραίτητη αὐτο-
κριτικὴ καὶ νὰ θυμῇ κάποια λόγια ἐκείνου
ποὺ καυχίεται πῶς συνεχίζει τὴ διδασκαλίαν.

Μὰ ὁ Σεβασμιώτατος δὲν ἔχει καμιά ἐπιφύ-
λαξη γιὰ τὸν ἑαυτό του, ἀπολύτως καμιά. Ὡ-
τὸν ἀξέχαστο Δεσπότη, πῶς μᾶς θύμησε πάλι
παληές, λησμονημένες ἡμέρες!

Ὁ Ἀγιώτατος Πατὴρ ἐννοεῖ τελοσπάντων
νὰ βάλῃ μάχαιραν ἀναμεταξύ μας. Τὸ δοκίμα-
σε στὸ Βόλο μιὰ φορὰ πνίγοντας στὴ γέννησὶ
τῆς μιᾶς εὐγενικῆς ἀπόπειρας γιὰ κάποιο πνευμα-
τικὸ λυτρωμὸ. Καὶ ὁ Βόλος εἶδε ἡμέρες ποὺ θὰ
εἶναι αἰώνια μοντζούρα γιὰ τὴν ἱστορίαν του,
καὶ τὸ Ἀνάπλι εἶδε ἓνα Δεσπότη μάρτυρα στὴν
περίφημὴ δίκην καὶ ἄκουσε λόγια ἀπὸ τὸ στόμα
του ποὺ δὲ μοσχοβολούσαν ἀπὸ τὸ εὐαγγελικὸ
ἄρωμα. Κ' εἶδε ὁ κόσμος ἔπειτα μιὰ μέρα ἓνα
χέρι νὰ σηκώνῃ μιὰ μαύρη πέτρα καὶ νὰ ρήχνῃ
ἀνάθεμα καὶ νὰ ξεστομίζει κατάρες. Εἴτανε τὸ
χέρι τοῦ ἴδιου τοῦ Δεσπότη ποὺ ξετρούπωνε μέ-
σα ἀπὸ τὸ φαρδομάνικο ὄχι γιὰ νὰ σκορπίσῃ
εὐλογίας μὰ γιὰ νὰ δαγκώσῃ πικρὰ τὰ φεῖδι.
Ὑστερὰ τὸ φεῖδι μαζώχτηκε πάλι στὴν τρύπα
του εὐχαριστημένον σὰν ἔχυσε τὸ πικρὸ φαρμά-
κι του.

Ἔτσι, ἀφοῦ δὲν μπόρεσε νὰ ξεπαστρέψῃ τοὺς
μαλλιαρούς, ὅπως τὸ ὠνειρεύτηκε ἓνας μισαλλό-
δοξος φανατισμὸς, βάλθηκε τώρα νὰ ἀφανίσῃ
τοὺς σοσιαλιστές.

Ὁχι Σεβασμιώτατε. Δὲν εἴσατε ὁ καταλ-
ηλότερος ἄνθρωπος γιὰ αὐτὴ τὴ δουλειά. Σὰς
λείπει τὸ ἀπαιτούμενον κύρος. Ὁ Βόλος καὶ τὸ
Ἀνάθεμα ὑψώνονται πάντα μπροστά σας σὰ
δυὸ μαῦρες στήλες ποὺ τις ἐστήσατε ὁ ἴδιος με-

τὰ χέρια σας, γιὰ νὰ μᾶς θυμίζουτε μιὰ σκο-
τεινὴ ἐποχὴ, μιὰ σκοτεινὴ δράση, σκοτεινὴ,
μαύρη σὰν τὸ ράσσο σας, ἑνὸς Δεσπότη, ποὺ
οὐκ εἴτανε, ἄχ, δὲν εἴτανε ὁ Δεσπότης Μυριήλ.

Τί ζητᾶτε νὰ σᾶς δηλώσουνε οἱ σοσιαλιστές;
Ἄν πιστεύουνε στὸ Χριστό; Μὲ τί δικαίωμα
ἐρχεστε σεῖς σήμερα καὶ ὑποβάλλετε αὐτὸ τὸ
ῥῶτλημα; Δὲν ξέρετε ὅτι ἡ ἀνθρωπότητα ἀγω-
νίστηκε, πάλαιψε αἰῶνες, ἔχυσε τὸ αἷμα τῆς ἰσῆς
ἰσῆς γιὰ αὐτό, γιὰ νὰ μὴν ἔχῃ τὸ δικαίωμα κανί-
νας παπῆς νὰ μπαίνει ἀδιάκριτα στὴ συνείδηση
τοῦ ἀλλοῦ καὶ νὰ ἐρευνᾷ τὸ περιεχόμενόν της;
Συλλογιστήκατε ποὺ ζητᾶτε νὰ μᾶς σπρώξετε
μετὰ μιὰ τέτοια ἐνέργεια; Μὰ ἐμεῖς Σεβασμιώ-
τατε ζοῦμε στὸν εἰκοστὸ αἰῶνα ὄχι στὸ Μεσαι-
ῶνα. Ἀχ, γιατί Σεβασμιώτατε νὰ καθυστερή-
σετε τόσο, γιατί νὰ γεννηθῇτε τόσο ἀργά; Ἡ
θέση σας εἴτανε τότε, ἐκεῖ στὴν Ἰσπανίαν, μέσα
σ' ἓνα δικαστήριον τῆς Ἱερᾶς Ἐξέτασης, ποὺ
μπορούσατε κάλλιστα νὰ εἴσατε καὶ Πρόεδρος
του. Ὁ Φίλιππος ὁ Β' θὰ σᾶς χεροκοροτούσε.
Τότε θὰ μπορούσατε νὰ στείλετε ἀνθρώπους
στὸν τροχόν, νὰ τοὺς ρήξετε στὴ φωτιά, νὰ κού-
σετε τὴ σάρκα τους, τὰ κόκαλά τους νὰ τρί-
βουνε καὶ νὰ εὐφρανθῇ ἡ ψυχὴ σας. Σήμερα
εἶναι κάπως ἀργά γιὰ νὰ κερδήσετε μιὰ τέτοια
δόξα. Σήμερα—τὸ εἶδατε δὲ—οὔτε ὁ ἀφορι-
σμὸς σας δὲν κάνει ἐντύπωση.

Θέλετε νὰ μάθετε ἂν οἱ σοσιαλιστὲς πιστεύ-
ουνε στὸ Χριστό. Μὰ καὶ μεῖς σᾶς ρωτοῦμε.
Ἐσεῖς τὸν πιστεύετε τὸ Χριστό; Τὸν πιστεύατε
τότε ὅταν προσπαθούσατε νὰ σπρώξετε τὸ ποί-
μνίον σας σὲ πράξεις ποὺ οἱ μέλλουσες γενεὲς θὰ
τις θυμούνται καὶ θὰ ντρέπονται; Τονὲ πι-
στεύατε τὸ Χριστὸ τὴ μέρα ποὺ ὑψώνατε τὸ χέ-
ρι σας γιὰ νὰ ρίξετε τὴν πέτρα τῆς κατάρας,
ὅταν τὰ χεῖλιά σας ξεστομίζανε τὰ φοριχτὰ τὰ
λόγια τοῦ ἀφορισμοῦ; Τὸ Χριστὸ δὲν τὸν ὁμο-
λογεῖ κανεὶς. Τὸ Χριστὸ τὸν ἔχει στὴν καρδιά
του ὁ ἀληθινὸς χριστιανὸς κ' οἱ Ἕλληνες σοσι-
αλιστὲς εἶναι ἀρκετὰ χριστιανοὶ γιὰ νὰ πέχουνε
ἀπὸ μιὰ ὁμολογίαν ποὺ μόνον τὴν ταρτούφικὴ εὐ-
σέβεια μπορεῖ νὰ ικανοποιήσῃ. Μήπως στὰ πέν-
τε χρόνια τοῦ τρομεροῦ πολέμου τὸ Χριστὸ καὶ
τὸ Θεὸ δὲν εἴχανε κάθε μέρα στὸ στόμα τους

οί μεγάλοι δολοφόνοι πού τὰ χέρια τους στάζανε αίμα ; Τους ἐμπόδισε αὐτὸ νὰ σφάζουνε, νὰ κάψουνε, νὰ πνίξουνε, νὰ βουτήξουνε στὴ δυστυχία τὸν κόσμο ;

Κ' ἔπειτα. Τῇ στιγμῇ πού οἱ λαοὶ σηκώνονται γιὰ νὰ ἐπιβάλλουνε τὶς χριστιανικὲς ἰδέες τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Ἰσότητος, πῶς δὲν τὸ καταλαβαίνετε πόσο τὸ ράσσο γίνεται ἀντιπαθητικὸ παίρνοντας τὸ μέρος τῶν ἰσχυρῶν καὶ τῶν ἐκμεταλλευτῶν ; Εἶναι ἀνάγκη νὰ θυμίζετε πάντα στοὺς λαοὺς τὴν πικρὴ ἀλήθεια πῶς τὸ ράσσο σὲ ὅλους τοὺς αἰῶνες στάθηκε ἀντίμαχο σὲ κάθε ἀπελευθερωτικὸ κίνημα πού ζήτησε νάνεβάσῃ τὸ ἐπίπεδο τῆς ζωῆς ;

Δημιουργήθηκε, σήμερα μάλιστα, τόση δυστυχία στὸν κόσμο πού ὁ προορισμὸς τοῦ κλήρου, πού ἐννοεῖ τὴν ἀποστολὴ του, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλος παρὰ νὰ παρηγορήσῃ τοὺς δυστυχισμένους, νὰ γλυκάνῃ τὴν πίκρα τῆς ζωῆς, νὰ ὑψώσῃ τὴ συνείδηση πρὸς ἓνα φωτεινότερο ἰδανικό. Σεῖς ἔρχεστε καὶ ζητᾶτε νὰ φανατίσετε, νὰ συδαυλίσετε τὴ φωτιά. Ἡ φωνή σας ἀντηχεῖ σὰν ἓνα φριχτὸ σάλπισμα Μεσαιωνικοῦ συναγερμῶν πού ζητάει νὰ σηκώσῃ τὰ πλήθη. Μά, Δεσπότη μου, δὲ διδαχτήκατε λοιπὸν ἀπὸ τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Βόλου πῶς οἱ Ἰδέες εἶναι ἀθάνατες ; Γιατί δὲ συλλογιέστε τὴ θέση σας τὴ στιγμῇ πού ὁ χεῖμαρρος τῆς λαϊκῆς ὀργῆς κατεβαίνοντάς θὰ σᾶς βρῇ μπροστά του, στὸ μανιασμένο διάβα του ; Ἐχετε τόσα ἄλλα καθήκοντα σήμερα. Ἀφήστε τοὺς λαοὺς ἥσυχους νὰ ζητήσουνε μόνοι τὸ δίκιο τους.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ ΣΤΟΝ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑ

Νά, ἡ ἀνοιξή γυρίζει, νά, τὸ χελιδόνι
Στὸν Παρθενώνα ξαναχίζει τὴ φωλιά του !
Μιστράλ

Πετοῦνε τ' ἀνοιξιὰτικα πουλιά στοῦ Παρθενώνα
τὶς ἀγρυπνεσ στοές
Καὶ δίχως κἄν ν' ἀγγίξουνε μιὰ δωρικὴ κολῶνα
Στὶς ρόδινες σκιές
Τοῦ δειλινοῦ ἀνεμίζονται καὶ χύνονται στ' ἀέρι
Σὰν τὶς σαῖτες πού πετάει μικροῦ παιδιοῦ τὸ χέρι.

Κύκλους κοντυλογράφουνε στ' ἀχνότρεμο ἀεράκι
Καὶ στὸ γλαυκὸ οὐρανὸ
Νὰ πᾶνε λὲς ψηλότερα ποθοῦν καὶ ἀπ' τὸ γεράκι
Πιὸ πέρα ἀπ' τὸν ἀχὸ
Ποῦ τρικυμίζει κάτου ἐκεῖ τὴν κοιμισμένη Ἀθήνα
Μὲ τραίνων καὶ αὐτοκίνητων σάλπιγγαν ἢ σειρήνα.

Μὰ πάλι γύρω πέτουνται στὰ ὀλόχρυσά συντρίμματα
Καὶ στοὺς ἀρχαίους ναοὺς
Μαῦρα καὶ ἄν εἶναι φέρουνε τοῦ δειλινοῦ κυλίσματα
Μενεξεδιὰ καὶ ἀνθοῦς,

Κι ἀκόμα ἐδῶ μὲ σεβασμὸ περνοῦν στὸν Παρθενώνα
Μὲν ἀνοιξή νὰ φέρουνε στὸ διάβα τοῦ χειμῶνα.

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΑΞΙΜ ΓΚΟΡΚΗ

”Η ΠΟΜΠΗ“

Στὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ, ἀνάμεσα σὶ ἄσπρα σπιτάκια, τραβάει μὲ ἄγρια οὐρλιάσματα μιὰ παρᾶξενη συνοδεία.

Ἐνα πλῆθος ἀπὸ λαὸ προχωρεῖ, θαδίζει πυκνὸ καὶ ἀργά, κουνιέται σὰν ἓνα μεγάλο κύμα. Μπροστὰ πηγαίνει ἓνα κακομοίρικο ἀλογάκι: διὰν σηκώνει τὸνα ἀπ' τὰ μπροστινὰ του πόδια, κουνάει τόσο κομικὰ τὸ κεφάλι του, πού θαρρεῖς πῶς τὸ στήμα του θάκουμπήσει σὲς σκόνες τοῦ δρόμου, καὶ διὰν τραβάει τὸ πεινὸ του πόδι, λὲς πού θὰ κᾶθίσει κατὰ γίς.

Στὸ μπροστινὸ μέρος τοῦ ἀμαξιοῦ, πού τὸ σέρνει τἀλογάκι, εἶναι δεμένη μ' ἓνα σκοινὶ μιὰ μικρόσωμη, ὀλότελα γυνή, γυνάικα, σχεδὸν παιδί ἀκόμα. Περιπατεῖ ἀπ' τὸνα πλευρὸ τοῦ ἀμαξιοῦ μὲ παρᾶξενον βῆμα· τὸ κεφάλι της μὲ κατὰμαυρα, πυκνὰ καὶ σουρομαδημένα μαλλιά εἶναι στρογγυλὸ πρὸς τὰ πλάτω καὶ γέρνει λίγο πρὸς τὰ πίσω γὰ μάτια της, ὀρθάνοιχτα, κοιτᾶζοντε μακριὰ καὶ πέρα μ' ἓνα ἡλίδιο βλέμμα... Τὸ κορμὶ της εἶναι καταματωμένο, τὸ ἀριστερὸ ἀπ' τὰ ἐλαστικά, κοριτοίστικα στήθια της εἶναι καταξερσκιωμένα καὶ τρέχει αίμα... Μιὰ κόκκινη γραμμὴ σέρνεται στὴν κοιλία της καὶ τὸ ἀριστερὸ της σκέλος, ἴσαμε κάτω, στὸ γόνατο· πέρα κάτω ἢ αἱματένια γραμμὴ εἶναι σκεπασμένη μὲ μιὰ σκοῦρα κροῦστα ἀπὸ σκόνῃ. Φαίνεται πῶς ἀπ' τὸ σῶμα της γυνάικας αὐτῆς ἔχει ξεγδαρθεῖ μιὰ μακριὰ στενὴ λουρίδα τοῦ πετοιοῦ της, καὶ πῶς τῆς ἔχουν δείρει τὴν κοιλία μὲ ξύλο, γιὰτὶ εἶναι φοβερὰ προσημένη καὶ κατὰμαυρη.

Τὰ χαριτωμένα καὶ μικρὰ πόδια της μόλις καὶ ἀγγίζουν τὸ χώμα, ὀλάκερο τὸ σῶμα της εἶναι κυρτωμένο καὶ τρεκλίζει πότε δῶ καὶ πότε κεῖ, ἔτσι πού δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ καταλάβῃ πῶς βαστιέται ἀκόμα αὐτὴ ἡ γυνάικα στὰ πόδια της, πού καὶ αὐτὰ—ὅπως ὅλο της τὸ κορμὶ—εἶναι καταματωμένα, καὶ πῶς δὲν πέφτει καταγίς νὰ σηρθεῖ πίσω ἀπ' τὰμάξιν στὸ δρόμο...

Ὅμως ἀπάνω σὶ ἀμάξιν κάθεται ἓνας μεγαλόσωμος χωρικὸς μὲ μιὰ ἄσπρη μπλουζα, καὶ ἓνα μαῦρο κοῦκο, πού ἀπὸ κάτω του προβάλλουν καὶ ξανθὲς μποῦκλες· σὶ ἓνα χέρι κρατεῖ τὰ γκέμια, σὶ ἄλλο τὸ κροῖτο, καὶ μιὰ μαστιγώνει τὰ καπούλια τοῦ ἀλόγου, καὶ μιὰ τὸ κορμὶ τῆς μικρόσωμης, ὀλότελα σχεδὸν παραμορφωμένης γυνάικας. Τὰ μάτια τοῦ ξανθοῦ χωρικοῦ εἶναι πλημμυρισμένα μ' αίμα καὶ σπιθοβολοῦνε ἀπὸ χαρὰ καὶ μοχηρία. Τὰ μαλλιά του δείχνουν ἀκόμα πιὸ πράσινα τὰ πρασινωπά του μάτια. Τ' ἀνασκουμπωμένο του μανίκι ξεσκεπάζουν καὶ δυνατὰ, κρεστωμένα τριχωτὰ μπράτσια, σὶ στήμα του εἶναι ἀνοιχτὸ καὶ γεμάτο κοφτερά, κίτρινά δόντια. Κάθε τόσο γωνάζει ὁ χωρικὸς μὲ βραχνὴ φωνή:

«Νά... στρογγυλά! ἄ! δά! Πάρε καὶ αὐτὴν! Δὲν εἶναι ἔτσι, βρε παιδιά!»

Πίσω ἀπ' τὰμάξιν καὶ τὴ γυνάικα θαδίζει ἓνα μεγάλο πλῆθος ἀπὸ λαὸ καὶ γωνάζει, οὐρλιάζει, γε-